

Nr. 14.55154

Het college van dijkgraaf en hoogheemraden van het Hoogheemraadschap Rijnland

B E S L U I T:

- *gelet op artikel 7.17 van de Wet milieubeheer en het Besluit milieueffectrapportage;*
- *gelezen de aanmeldnotitie d.d.6 augustus 2014 van TenneT TSO B.V. tot het uitvoeren van een m.e.r.-beoordeling vanwege een grondwateronttrekking ten behoeve van de aanleg van een nieuwe hoogspanningsverbinding (Randstad 380 kV);*
- *gezien het hiernavolgende, dat het niet noodzakelijk is om voor deze grondwateronttrekking een MER op te stellen.*
- *overwegende als volgt:*

Inleiding

Voor de aanleg van een nieuwe hoogspanningsverbinding voor de Randstad (Randstad 380 kV) is het noodzakelijk om tijdelijk grondwater te onttrekken. Het onttrokken grondwater zal deels ook weer in de bodem geïnfiltrerd worden. De door TenneT TSO B.V. gedane aanmelding ziet op het onttrekken en infiltreren van circa 4,7 miljoen m³ grondwater. Hiervan wordt tenminste 1,4 miljoen m³ in de bodem geretourneerd (op dit moment is nog niet voor alle werkzaamheden de precieze uitvoering bekend, dus de hoeveelheid te retourneren water kan nog toenemen). De informatie in de aanmeldnotitie is gebaseerd op onderliggende bemalingsadviezen waarin de hoeveelheid te onttrekken grondwater is onderbouwd en de omgevingseffecten van de onttrekkingen in beeld zijn gebracht.

Een klein deel van het tracé van Randstad 380 kV bevindt zich in het beheergebied van het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (HHSK). Het Hoogheemraadschap van Rijnland heeft deze MER-beoordeling voor het deel dat zich in het beheergebied van HHSK bevindt, namens HHSK uitgevoerd.

M.e.r.-beoordelingsplicht

Ingevolge artikel 7.2 van de Wet Milieubeheer en onderdeel D 15.2 van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage is het onttrekken en infiltreren van 4,7 miljoen m³ grondwater m.e.r.-beoordelingsplichtig. Ten behoeve van de besluitvorming over de aangevraagde watervergunning dient het college van dijkgraaf en hoogheemraden daarom te beslissen of er voor de voorgenomen activiteit een milieueffectrapport (MER) moet worden opgesteld vanwege mogelijke belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu.

Beoordeling

Deze mogelijke gevolgen zijn conform artikel 7.17 lid 3 van de Wet Milieubeheer en in aansluiting op de in bijlage III van de Europese richtlijn 'Betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten' aangegeven criteria/omstandigheden beoordeeld aan de hand van:

1. de kenmerken van de activiteit;
2. de plaats van de activiteit;
3. de kenmerken van het potentiële effect van de activiteit.

Ad 1. Kenmerken van de activiteit

Bij de kenmerken van de projecten moet in het bijzonder in overweging worden genomen:

- de omvang van het project,
- de cumulatie met andere projecten,
- het gebruik van natuurlijke hulpbronnen,
- de productie van afvalstoffen,
- verontreiniging en hinder,
- risico van ongevallen, met name gelet op de gebruikte stoffen of technologieën.

De voorgenomen activiteit betreft het onttrekken van circa 4,7 miljoen m³ grondwater en het retourneren van minimaal 1,4 miljoen m³. Het onttrekken van grondwater is noodzakelijk voor de aanleg van ondergrondse kabels in een open ontgraving en voor de aanleg van mastfundaties. De totale lengte van de hoogspanningsverbinding Randstad 380 kV bedraagt circa 47,5 km, hiervan wordt circa 8,5 km ondergronds in een open ontgraving aangelegd (naast open ontgraving wordt nog circa 8 km verbinding ondergronds aangelegd door middel van horizontaal gestuurde boringen). Voor ondergrondse aanleg is gekozen indien op de betreffende locatie een bovengrondse verbinding onmogelijk of zeer onwenselijk is (bijvoorbeeld nabij Schiphol). In totaal worden 116 mastfundaties en vijf opstijgpunten aangelegd.

Om de geplande werkzaamheden in de droge te kunnen uitvoeren is zowel een spanningsbemaling als een bemaling van het freatische grondwater noodzakelijk. Volgens de uitvoeringsplanning starten de bemalingswerkzaamheden eind 2015 en duren circa 22 maanden.

De onttrekking van freatisch grondwater bedraagt circa 2,7 miljoen m³ en dit onttrokken water zal geloosd worden op oppervlaktewater. Circa 2,0 miljoen m³ grondwater wordt onttrokken middels een spanningsbemaling in het eerste watervoerende pakket. Hiervan wordt minimaal circa 1,4 miljoen m³ in hetzelfde watervoerende pakket geretourneerd.

In de directe omgeving van de geplande werkzaamheden zijn geen andere (tijdelijke en permanente) grondwateronttrekkingen bekend. Enerzijds wordt er daardoor geen negatief effect op bestaande onttrekkingen verwacht, anderzijds is er geen sprake van een cumulatie van effecten van verschillende onttrekkingen. Binnen Randstad 380 kV vinden werkzaamheden op verschillende locaties tegelijkertijd plaats. Binnen het werk is er echter nooit sprake van een ruimtelijk overlap tussen de invloedsgebieden van gelijktijdige grondwateronttrekkingen.

Conclusie ten aanzien van kenmerken van de activiteit

De totale hoeveelheid te onttrekken grondwater is fors, maar vindt over een langere periode en op verschillende plaatsen over een lang traject plaats. Daarbij geldt dat die delen van het traject die ondergronds in een open ontgraving worden aangelegd, beperkt zijn tot die delen waar een bovengrondse verbinding net mogelijk of zeer onwenselijk is (bijvoorbeeld rond Schiphol). Tevens geldt dat tenminste circa een derde van het onttrokken water weer wordt geretourneerd (zonder dat daarbij stoffen aan het water worden toegevoegd). In het beïnvloedingsgebied van de voorgenomen activiteit zijn geen andere activiteiten bekend die tot een mogelijke toename van de effecten kunnen leiden.

De kenmerken van de activiteit geven geen aanleiding om te concluderen dat er sprake is van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu.

Ad 2. Plaats van de activiteit

Bij de mate van kwetsbaarheid van het milieu in de gebieden waarop de projecten van invloed kunnen zijn moet in het bijzonder in overweging worden genomen:

- het bestaande grondgebruik,
- de relatieve rijkdom aan en de kwaliteit en het regeneratievermogen van de natuurlijke hulpbronnen van het gebied,
- het opnamevermogen van het natuurlijke milieu, met in het bijzonder aandacht voor de volgende typen gebieden: wetlands, kustgebieden, berg- en bosgebieden, reservaten en natuurparken, gebieden die in de wetgeving van de lidstaten zijn aangeduid of door die wetgeving worden beschermd, speciale beschermingszones, door de lidstaten aangewezen gebieden krachtens de Vogel- en Habitatrichtlijn, gebieden waarin de bij communautaire wetgeving vastgestelde normen inzake milieukwaliteit reeds worden overschreden, gebieden met een hoge bevolkingsdichtheid en landschappen van historisch, cultureel of archeologisch belang.

De omgeving van de voorgenomen activiteit betreft een reeds sterk kunstmatig beïnvloed gebied. Zowel boven- als ondergronds hebben ter plaatse van het tracé al verschillende werkzaamheden plaatsgevonden. Het tracé van de Randstad 380 kV is gelegen in buitengebied en het grondgebruik is veelal agrarisch. Het tracé kruist geen Natura2000 gebieden en zal, door de beperkte ruimtelijke uitstraling van de effecten (zie Ad 3) ook geen significante negatieve gevolgen hebben voor Natura2000-gebieden in de omgeving.

Het tracé kruist wel enkele EHS-gebieden en nationale landschappen. Door de korte duur van de bemaling op één locatie en door de aanwezigheid van een intensief ontwateringssysteem, worden in deze gebieden geen negatieve effecten verwacht (zie ook *kenmerken van het potentiële effect van de activiteit*).

Tevens kruist het tracé gebieden met een middelhoge tot hoge trefkans op archeologische waarden en archeologisch waardevolle gebieden. Hierover heeft afstemming plaatsgevonden met de gemeenten en er zullen voorschriften in de omgevingsvergunning worden opgenomen die borgen dat er correct wordt omgegaan met eventueel aan te treffen archeologische waarden.

De spanningsbemalingen in het Zuid-Hollandse deel van het tracé vinden plaats vanuit de provinciale strategische zoetwaterreserve, maar dit water wordt 100% geretourneerd. Het tracé gaat niet door een grondwaterbeschermingsgebied.

Conclusie ten aanzien van plaats van de activiteit

Het tracé kruist enkele potentieel kwetsbare gebieden waarop het onttrekken van grondwater van invloed kan zijn (EHS, nationale landschappen en archeologisch waardevolle gebieden). Het ruimtelijk effect van de verschillende bemalingen is echter zeer beperkt en effecten op de grondwaterstand zijn slechts tijdelijk. Daarnaast geldt dat op basis van monitoringsgegevens de bemaling zoveel mogelijk beperkt wordt en dat indien noodzakelijk mitigerende maatregelen, zoals bijvoorbeeld een retourbemaling, worden toegepast (zie ad 3).

De plaats van de activiteit geeft geen aanleiding om te concluderen dat er sprake is van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu.

Ad 3. De kenmerken van het potentiële effect van de activiteit

Bij de potentiële aanzienlijke effecten van het project moeten in samenhang met de criteria van de punten 1 en 2 in het bijzonder in overweging worden genomen:

- het bereik van het effect (geografische zone en grootte van de getroffen bevolking),
- het grensoverschrijdende karakter van het effect,
- de orde van grootte en de complexiteit van het effect,
- de waarschijnlijkheid van het effect,
- de duur, de frequentie en de omkeerbaarheid van het effect.

In het algemeen geldt dat door de lengte van het tracé de uitvoeringswijze voor elke deellocatie op dit moment nog niet volledig in detail duidelijk is. Aan de hand van monitoringsgegevens (gemeten grondwaterstanden en stijghoogten en het plaatsen en inmeten van hoogtebouten) wordt lokaal de uitvoeringswijze met minimaal waterbezwaar en omgevingseffect gekozen. Op basis van de thans beschikbare informatie is onderstaande beschrijving van de effecten opgesteld.

Om de risico's op opbarsten van de bouwputbodem (en daarmee permanente milieueffecten) te voorkomen, wordt op verschillende locaties een spanningsbemaling toegepast. Nut en noodzaak van een spanningsbemaling wordt vooraf op basis van lokale gegevens getoetst. Bij circa één derde van de mastfundaties wordt in de natte gewerkt, waardoor een spanningsbemaling vermeden kan worden. Daarnaast wordt bij ruim de helft van de mastfundaties een retourbemaling toegepast om effecten op de omgeving (waaronder de zoetwaterreserve) te beperken of voorkomen.

De effecten van de verschillende bemalingen op de freatische grondwaterstand zijn in de meeste gevallen beperkt tot het eigen werkterrein. Dit omdat de werkzaamheden veelal plaatsvinden in een deklaag bestaande uit slecht doorlatende afzettingen zoals klei en veen. Daarnaast is er in de omgeving van de werkzaamheden sprake van een relatief intensief ontwateringsstelsel (sloten, kanalen en drainagebuizen).

Hoogheemraadschap van **Rijnland**

De effecten op de grondwaterstanden en stijghoogten zijn tijdelijk. Na beëindigen van de werkzaamheden en daarmee het stopzetten van de grondwateronttrekkingen, herstellen de grondwaterstanden en stijghoogten zich naar de oorspronkelijke situatie. Door het tijdelijke karakter van de bemaling en de grote lengte van het tracé zal de verzilting niet noemenswaardig toenemen en worden geen nadelige effecten op de zoete grondwatervoorraad verwacht.

Bij attentiegebieden ten aanzien van zettingsschade zal preventief een retourbemaling worden toegepast om risico's op schade zoveel mogelijk te beperken. Indien uit monitoring nabij bekende grondwaterverontreinigingen blijkt dat mogelijk beïnvloeding van de grondwaterverontreiniging plaatsvindt, zullen maatregelen, bijvoorbeeld in de vorm van een retourbemaling, worden genomen. Om te bepalen of buiten het werkterrein sprake is van verlies van landbouwkundige opbrengst als gevolg van de bemaling, vindt monitoring van de grondwaterstand door middel van peilbuizen plaats. Wanneer nodig, vinden compenserende maatregelen plaats in overleg met de grondeigenaar/-gebruiker en het hoogheemraadschap.

Gedurende de werkzaamheden worden stijghoogten en grondwaterstanden opgenomen om het waterbezwaar zoveel mogelijk te beperken en om te bekijken of de grondwaterstand ter plaatse van kwetsbare objecten niet te ver uitzakt en lokaal een retourbemaling noodzakelijk is om negatieve effecten te voorkomen.

Ten aanzien van de lozing van bemalingswater op oppervlaktewater is overleg geweest met de betreffende hoogheemraadschappen. Hierbij zijn afspraken gemaakt over het lozingsdebiet en over zuiveringstechnische maatregelen.

Om de hoogspanningsverbinding ruimtelijk mogelijk te maken is een rijksinpassingsplan opgesteld. Aan dit inpassingsplan is een MER gekoppeld. In dit MER is opbarsten en toename van kwel als milieueffect benoemd en staat beschreven hoe opbarsting kan worden voorkomen (kabel boren in plaats van graven, toepassen spanningsbemaling en het aanbrengen van klei rondom het zandbed). Daarnaast worden in de door Rijnland af te geven Watervergunning aanvullende voorschriften opgenomen om het opbarsten van de deklaag, het ontstaan van nieuwe wellen en een toename van de kwel te voorkomen.

Conclusie ten aanzien van potentiële effect van de activiteit

Door de overwegend slecht doorlatende ondiepe bodemopbouw en het aanwezige ontwateringsstelsel is het invloedsgebied van de bemalingen beperkt. Daarbij geldt dat indien nodig mitigerende maatregelen worden genomen (bijvoorbeeld een retourbemaling). Tevens geldt dat de veranderingen van de grondwaterstand als gevolg van de bemalingen, tijdelijk is. Indien noodzakelijk blijkt op basis van monitoring (grondwaterstanden en hoogtebouten) wordt de uitvoeringswijze aangepast.

Met de in de MER genoemde maatregelen en de aanvullende voorschriften in de op te stellen Watervergunning wordt zoveel mogelijk voorkomen dat als gevolg van de werkzaamheden de deklaag opbarst en nieuwe wellen en een toename van kwel ontstaan.

De potentiële effecten van de activiteit geeft geen aanleiding om te concluderen dat er sprake is van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu.

Besloten te Leiden op 16 september 2014.

Dijkgraaf en Hoogheemraden,

G.J. Doornbos,
dijkgraaf

ir. A. Haitjema,
secretaris

Rechtsmiddelenclausule

Op grond van artikel 6:3 van de Algemene wet bestuursrecht wordt dit beoordelingsbesluit beschouwd als een voorbereidingsbesluit (voor de watervergunning) waartegen geen bezwaar of beroep kan worden ingediend, tenzij aangetoond kan worden dat deze beoordeling los van de voor te bereiden watervergunning een belanghebbende rechtstreeks in zijn belangen treft. Indien u belanghebbende bent en los van het voor te bereiden besluit rechtstreeks door het m.e.r.-beoordelingsbesluit wordt getroffen, dan kunt u tegen het m.e.r.-beoordelingsbesluit bezwaar maken. Een bezwaarschrift kan worden ingediend binnen zes weken na de datum van bekendmaking van dit besluit bij het college van dijkgraaf en hoogheemraden van het hoogheemraadschap van Rijnland, Postbus 156, 2300 AD te Leiden.

Het indienen van bezwaar schorst de inwerkingtreding van dit besluit niet. De werking van dit besluit kan worden geschorst door het indienen van een verzoek tot voorlopige voorziening. Nadat u een bezwaarschrift heeft ingediend, kunt u de sector bestuursrecht van de Rechtbank 's-Gravenhage, Postbus 30203, 2500 EH te Den Haag verzoeken een voorlopige voorziening te treffen. Bij voornoemde rechtbank kan ook via de digitale weg verzocht worden om een voorlopige voorziening. Dit is mogelijk via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Er dient hiervoor wel beschikt te kunnen worden over een elektronische handtekening (DigiD).